

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 5, Αρ. 3B (2009)

Open and Distance Education for Global Collaboration & Educational Development

Κέντρο Δια Βίου Μάθησης από Απόσταση: Η εφαρμογή των προγραμμάτων του ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ. στο Ν. Τρικάλων & τ'αποτελέσματά τους

Αντιγόνη ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Λουίζα ΤΣΙΑΟΥΣΗ, Θεοχαρούλα ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

doi: [10.12681/icodl.442](https://doi.org/10.12681/icodl.442)

Κέντρο Δια Βίου Μάθησης από Απόσταση: Η εφαρμογή των προγραμμάτων του ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ. στο Ν. Τρικάλων & τ'αποτελέσματά τους

Αντιγόνη ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ι.Δ.ΕΚ.Ε. της Γ.Γ.ΔΒΜ του ΥΠ.Ε.Π.Θ.,
Φιλολόγος, Προϊσταμένη Κέντρου Εκπ/σης
Ενηλίκων Ν. Τρικάλων,

antigiot@yahoo.gr

Λουίζα ΤΣΙΑΟΥΣΗ

Ι.Δ.ΕΚ.Ε. της Γ.Γ.ΔΒΜ του ΥΠ.Ε.Π.Θ.,
Εκπαιδευτικός Φ.Α., Υπεύθυνη Εκπ/σης
Κέντρου Εκπ/σης Ενηλίκων Ν. Τρικάλων,

louiza04@yahoo.gr

Θεοχαρούλα ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ,

Ι.Δ.ΕΚ.Ε. της Γ.Γ.ΔΒΜ του ΥΠ.Ε.Π.Θ.,
Φιλολόγος, Προϊσταμένη Κέντρου Εκπ/σης Ενηλίκων Ν. Καρδίτσας,

zaragiot@yahoo.gr

Περίληψη

Οι συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις στο εργασιακό περιβάλλον και η ταχύτητα της διάδοσης των πληροφοριών οδηγούν στην ανάγκη των ατόμων για επικαιροποίηση των γνώσεών τους και συνεχή επανεκπαίδευση και επανακατάρτιση. Οι παραδοσιακές μορφές εκπαίδευσης, οι οποίες δεν επαρκούν πλέον για να καλύψουν τις ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας, ανανεώνονται σταδιακά με την υιοθέτηση καινοτόμων μεθόδων εκπαίδευσης.

Μία νέα μέθοδος που εξαπλώνεται όλο και περισσότερο διεθνώς, είναι η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση η οποία συναντάται συχνά και ως Τηλεκπαίδευση. Πρόκειται για μία νέα φιλοσοφία μετάδοσης της γνώσης από απόσταση στα πλαίσια της δια βίου μάθησης, η οποία καταργεί τους περιορισμούς της συμβατικής διδασκαλίας, μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών και συμβάλλει στην κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών που προκύπτουν τόσο πριν αλλά κυρίως μετά την ένταξη των ατόμων στην αγορά εργασίας. Επίσης, προσφέρει περισσότερες εκπαιδευτικές ευκαιρίες σ' ένα ευρύ φάσμα ενηλίκων δίνοντάς τους τη δυνατότητα να προσδιορίζουν το χρόνο και τον τόπο εκπαίδευσής τους.

Το πρόγραμμα ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ. εντάσσεται στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, σχεδιάστηκε από την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και υλοποιείται από το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Πρόκειται για ένα σύγχρονο σύστημα διά βίου μάθησης, σε επίπεδο ατόμου αποσκοπεί στην ανάπτυξη της προσωπικότητας, στη βελτίωση της απασχολησιμότητας και της ενεργού συμμετοχής στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό γίγνεσθαι και σε επίπεδο κοινωνίας-κράτους στην προώθηση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

Με το Κέντρο Διά Βίου Μάθησης από Απόσταση (ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ.) συμπληρώνεται το παραδοσιακό (διά ζώσης) μοντέλο εκπαίδευσης ενηλίκων της Γ.Γ.Δ.Β.Μ. αξιοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, δημιουργώντας ένα μοντέλο ηλεκτρονικής μάθησης ενηλίκων.

Στην παρούσα εργασία τα στοιχεία αντλήθηκαν από το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης από Απόσταση του Ν. Τρικάλων, που αποτελεί συμπληρωματικός κόμβος στην περιφέρεια Θεσσαλίας και στόχος είναι η ανάδειξη της Ανοιχτής & εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως μια αξιόπιστη, εναλλακτική πρόταση στους περιορισμούς που θέτει το συμβατικό εκπαιδευτικό σύστημα και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την εφαρμογή των προγραμμάτων Τεχνολογίες Πληροφορικής, Επικοινωνιών και Περιβάλλον&Αειφόρος Ανάπτυξη στο Ν. Τρικάλων την εκπαιδευτική περίοδο 2008-2009.

Summary

Constantly growing demands in the working environment and rapid diffusion of information lead to the people's need to update their knowledge and to continuously educate and retrain. Traditional forms of education that are not sufficient anymore to cover the needs of modern economy are renewed gradually by adopting innovative educational methods.

A new method that is spreading more and more internationally is Distance Education which is often met as Tele-Education. It is a new philosophy of diffusing knowledge from a distance within the framework of continuing learning, which abolishes limitations of conventional teaching, through the use of modern technologies, and contributes to covering the educational needs that arise before but mainly after the integration of people in the labour market. Moreover, it offers more educational opportunities in a wide spread of adults giving them the chance to determine the time and place of their training.

The program "Centre for Continuing and Distance Education" (CCDE) is included in the framework of continuing education, has been designed by General Secretariat for Continuing Education of the Ministry of National Education and Religious Affairs and is realized by the National Institute of Adult Continuing Education. It is a modern system of continuing learning; it aims to personality development, improving of employability and active participation in the financial, social and cultural future as far as a person is concerned and to promoting the development, employment and social cohesion as far as society-state is concerned.

Through the Centre for Continuing and Distance Education (CCDE) the traditional (oral) model of adult education of the General Secretariat for Continuing Education is completed, utilizing the communication and information technologies, creating a model of electronic learning for the adults.

In the present work the data were drawn by the Centre for Continuing and Distance Education of the Prefecture of Trikala, which constitutes a complementary hub in the district of Thessaly; it aims to eminence of Open and Distance Education as a reliable, alternative suggestion to the limitations that the conventional educational system has imposed and the outcome that emerged from the implementation of the programs Communication and Information Technologies and Environment and Sustainable Development in the Prefecture of Trikala during the educational period 2008-2009.

Εισαγωγή

Η ανάγκη εισαγωγής, ανάπτυξης και καταξίωσης εναλλακτικών και ευέλικτων συστημάτων εκπαίδευσης προέκυψε από μια σειρά εμφανών περιορισμών που θέτει το ελληνικό συμβατικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η ανοικτή εκπαίδευση ως φιλοσοφία εστιάζοντας στη δημιουργία εκπαιδευτικών ευκαιριών και ελεύθερης πρόσβασης καλείται να άρει τους προαναφερθέντες περιορισμούς και χωρίς να δρα ανταγωνιστικά με το παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης να αποτελέσει μια αξιόπιστη, εναλλακτική πρόταση στην επιθυμία πρόσβασης σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, όσο και στην επιμόρφωση και κατάρτιση γενικότερα. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (distance education) αποτελεί τη θεμελιώδη μέθοδο των ανοικτών συστημάτων εκπαίδευσης και ταυτόχρονα το σημείο απόκλισης και διαφοροποίησης από τα συμβατικά. Επιπλέον, ως κλάδος επιστημονικής μελέτης που ξεκίνησε πριν από 150 χρόνια, έχει πλέον σαφώς προσδιορισμένα όρια και αποτελεί αντικείμενο μελέτης σε ορισμένα πανεπιστημιακά προγράμματα που χορηγούν πτυχίο, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα.

Στα πλαίσια δράσης του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων της Γ.Γ.ΔΒΜ του ΥΠ.Ε.Π.Θ., την εκπαιδευτική περίοδο 2008-2009 προσφέρονται τα προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ενηλίκων από απόσταση (Τεχνολογίες Πληροφορικής, Επικοινωνιών / Οικονομία-Διοίκηση-Επιχειρήσεων) για Τρίτη συνεχή χρονιά, ενώ για πρώτη χρονιά προσφέρονται τα προγράμματα (Πολιτισμός, Τουρισμός, Περιφερειακή Ανάπτυξη / Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη).

Στις 13 περιφέρειες της χώρας συγκροτήθηκαν συνολικά 65 τμήματα μάθησης, με συνολικά 1907 εκπαιδευόμενους, οι οποίοι επελέγησαν κατόπιν ανοιχτής και δημόσιας κλήρωσης ανάμεσα σε 4230 αιτούντες.

Στο Ν. Τρικάλων, που αποτελεί συμπληρωματικό κόμβο στην περιφέρεια Θεσσαλίας, υλοποιήθηκαν για πρώτη χρονιά τα προγράμματα : Τεχνολογίες Πληροφορικής, Επικοινωνιών (για αποφοίτους Λυκείου, 250Ω) και Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη (για αποφοίτους Λυκείου, 250Ω).

Σκοπός

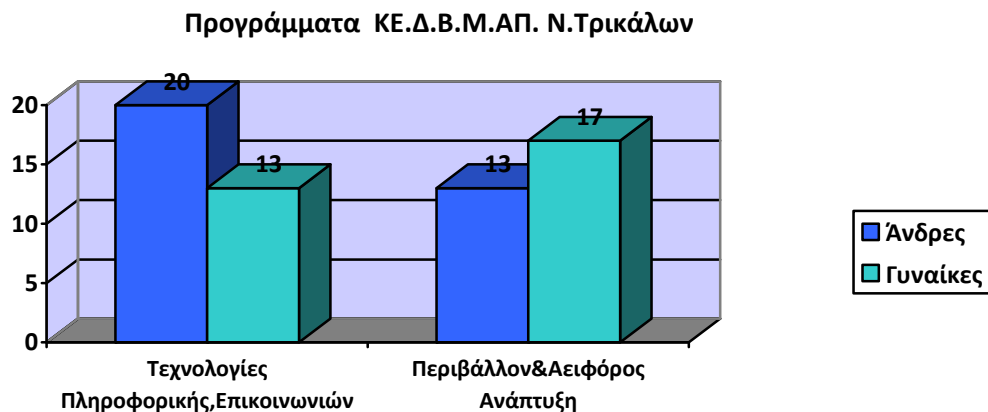
Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η ανάδειξη της Ανοιχτής & εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως μια αξιόπιστη, εναλλακτική πρόταση στους περιορισμούς που θέτει το συμβατικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Μέθοδος-Διαδικασία

Για τις ανάγκες της συγκεκριμένης εισήγησης αντλήσαμε πληροφορίες από το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης από Απόσταση του Ν. Τρικάλων, όπου στα πλαίσια υλοποίησης των προγραμμάτων Τεχνολογίες Πληροφορικής, Επικοινωνιών και Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη, συμμετείχαν 63 άτομα συνολικά (33 εκπαιδευόμενοι στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και 30 στο Περιβάλλον). Απαραίτητη προϋπόθεση συμμετοχής στα προαναφερόμενα προγράμματα ήταν η γνώση Η/Υ και το μορφωτικό τους επίπεδο να είναι τουλάχιστον Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Διανεμήθηκαν 63 ερωτηματολόγια, από τα οποία περισυλλέχθηκαν 52. Ο στόχος αυτής της έρευνας είναι να διερευνηθούν οι λόγοι συμμετοχής των εκπαιδευομένων στο εν λόγω πρόγραμμα. Πιο συγκεκριμένα, διερευνώνται:

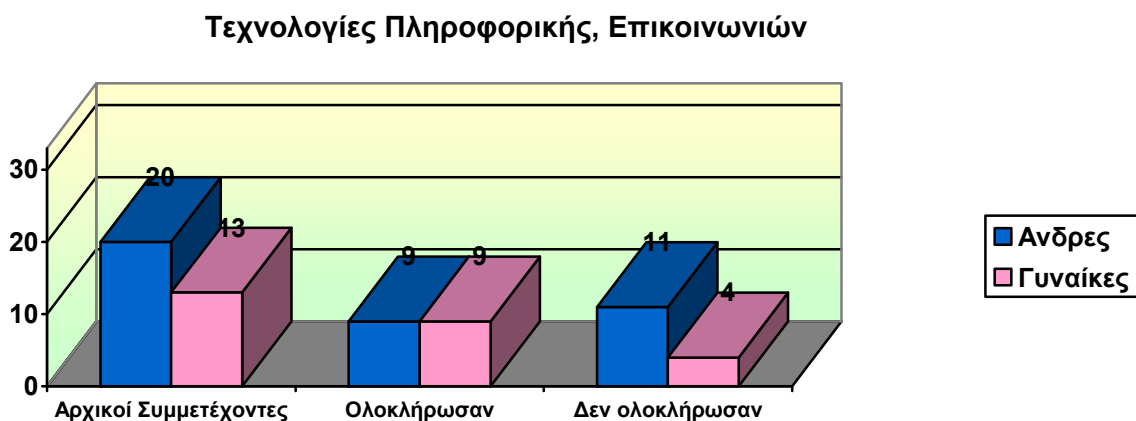
- Ο κυριότερος λόγος συμμετοχής τους στο εν λόγω πρόγραμμα
- Εάν υπάρχει η προσδοκία από τους συμμετέχοντες ότι το πρόγραμμα αυτό θα τους βοηθήσει στην αγορά εργασίας
- Εάν θα συμμετείχαν στο πρόγραμμα αυτό με δικούς τους πόρους
- Εάν έμειναν ευχαριστημένοι από το εν λόγω πρόγραμμα

Εικόνα 1, Η συμμετοχή των εκπαιδευομένων με βάση το φύλο

Πρόγραμμα : Τεχνολογίες Πληροφορικής, Επικοινωνιών:

- Αρχικοί συμμετέχοντες: **33** : Άνδρες: 20 και Γυναίκες: 13
- Ολοκλήρωσαν: **18** : Άνδρες: 9 και Γυναίκες: 9.
- Δεν ολοκλήρωσαν: **15** : Άνδρες: 11 και Γυναίκες: 4

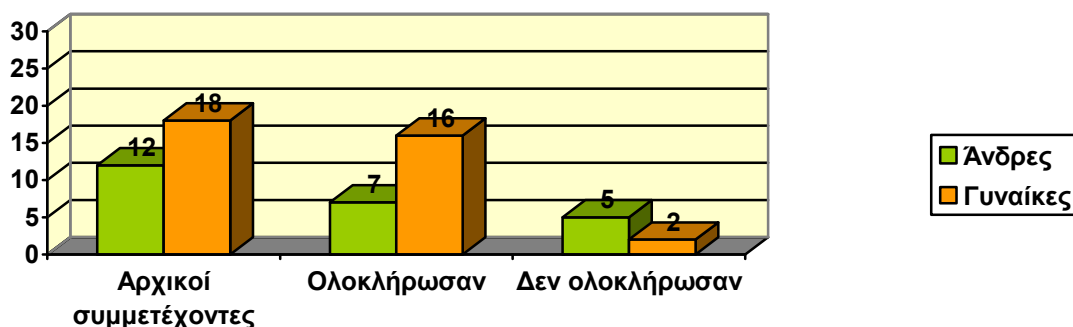

Εικόνα 2

Πρόγραμμα : Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη :

- Αρχικοί συμμετέχοντες: **30** : Άνδρες: 12 και Γυναίκες: 18
- Ολοκλήρωσαν: **23** : Άνδρες: 7 και Γυναίκες: 16.
- Δεν ολοκλήρωσαν: **7** : Άνδρες: 5 και Γυναίκες: 2

Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη

Εικόνα 3

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η ηλικία της πλειοψηφίας των συμμετεχόντων στην ερευνητική διαδικασία κυμαίνεται από 30-44 χρονών, οι περισσότεροι είναι εργαζόμενοι, το μεγαλύτερο μέρος αποτελείται από απόφοιτους ανώτατης πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και ο αριθμός των γυναικών και των ανδρών είναι ισόποσος. Επίσης η πλειοψηφία συμμετέχει στα εν λόγω προγράμματα με σκοπό την μάθηση αλλά και την απόκτηση του πιστοποιητικού, δε θα συμμετείχε στο πρόγραμμα αν δεν ήταν δωρεάν και ότι σκοπεύει να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις και το πιστοποιητικό με σκοπό τόσο την ανεύρεση κάποιας εργασίας όσο και την επαγγελματική ανέλιξη. Οι εκπαιδευόμενοι έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενη διαδικασία και λειτουργία των προγραμμάτων και δήλωσαν ότι θα συμμετείχαν σε παρόμοια προγράμματα διαφορετικού αντικειμένου.

Ύστερα, από προσωπική συνέντευξη προκύπτει ότι οι διαρροές που σημειώθηκαν ειδικά στο τμήμα Τεχνολογίες Πληροφορικής, οφείλονταν κυρίως στον μεγάλο όγκο της διδαχθείσας ύλης και κατ'επέκταση στις παραδόσεις των εργασιών σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που δίδονταν εβδομαδιαία ηλεκτρονικά στους εκπαιδευόμενους. Αναφορικά με το πρόγραμμα Περιβάλλον&Αειφόρος Ανάπτυξη η διαρροή ήταν μικρότερη και οφείλονταν κυρίως σε προσωπικούς λόγους, π.χ. η μεγάλη απόσταση από τον τόπο διαμονής στον τόπο υλοποίησης του προγράμματος, αλλά και σε οικογενειακούς λόγους.

Τα στατιστικά αποτελέσματα των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου

1. Για ποιον λόγο συμμετέχετε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα;

ΛΟΓΟΣ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	%
ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ	20	38,4%
ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΟΥ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ	5	9,6%
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	10	19,2%
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΔΕΝ	2	3,8%

ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ ΠΟΤΕ		
ΔΙΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ	15	30%
ΣΥΝΟΛΟ	52	100%

2. Πιστεύετε ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα θα σας βοηθήσει στην αγορά εργασίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΤΟΜΑ	%
A. Ναι	28	53,8%
B. Όχι	24	46,2%
ΣΥΝΟΛΟ	52	100,00%

3. Εάν δεν ήταν δωρεάν το συγκεκριμένο πρόγραμμα θα συμμετείχατε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΤΟΜΑ	%
A. Ναι	14	27%
B. Όχι	38	73%
ΣΥΝΟΛΟ	52	100,00%

4. Εάν μείνατε ευχαριστημένοι από το εν λόγω πρόγραμμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΑΤΟΜΑ	%
A. Ναι	41	78,8%
B. Όχι	11	21,2%
ΣΥΝΟΛΟ	52	100,00%

Συμπεράσματα

Η πλειοψηφία συμμετείχε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα για την απόκτηση του πιστοποιητικού, γεγονός που φανερώνει πόσο επιτακτικό είναι το ζήτημα της πιστοποίησης αλλά και εξαιτίας του ότι το πρόγραμμα ήταν από απόσταση, κάτι που τους βοήθησε να ανταπεξέλθουν τόσο στις απαιτήσεις του προγράμματος όσο και στις προσωπικές τους υποχρεώσεις.

Το γεγονός ότι το πρόγραμμα προσφέρεται δωρεάν είναι σημαντικός παράγοντας παρότρυνσης για συμμετοχή. Τα άτομα διατίθενται να δαπανήσουν για την εκπαίδευση ένα ποσό χρημάτων αλλά εάν η εκπαίδευση ήταν δωρεάν τότε η συμμετοχή θα ήταν καθολική και το όραμα της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για την δυνατότητα πρόσβασης όλων στη γνώση και για ίσες ευκαιρίες θα γίνονταν πραγματικότητα.

Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευομένων έμεινε απόλυτα ικανοποιημένη από το εν λόγω πρόγραμμα, καθώς αρκετοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι το πιστοποιητικό θα τους βοηθήσει τόσο στην επαγγελματική τους εξέλιξη.

Από τα παραπάνω διαφαίνεται ότι η επιμορφωτική ετοιμότητα υπάρχει σε μεγάλο βαθμό στα άτομα. Αυτό που απομένει είναι η διερεύνηση όλων εκείνων των παραγόντων που θα πρέπει η εκπαίδευση ενηλίκων να παρέχει στα μέλη του κοινωνικού συνόλου, έτσι ώστε η επιμορφωτική ετοιμότητα να μετατραπεί σε επιμορφωτική συμπεριφορά.

Καθίσταται σαφές πως οι συνθήκες, σήμερα περισσότερο από ποτέ, είναι άκρως ευνοϊκές για μια ευέλικτη, ανοικτή εκπαίδευση, προσαρμοσμένη στα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα, η οποία ξεπερνώντας τις όποιες δικές της αδυναμίες και αίροντας τους περιορισμούς του συμβατικού εκπαιδευτικού συστήματος μπορεί να μετουσιώσει σε πράξη τα χαρακτηριστικά και τη φιλοσοφία της. Επομένως, τίθεται επιτακτική η ανάγκη στροφής σε ευέλικτες, συμπληρωματικές μορφές προσφοράς της γνώσης.

Βιβλιογραφία

Ιστοσελίδες

www.keeenap.gr/lms, Αρχαιακό υλικό απ' το ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ. Ν.Τρικάλων

www.elearn.elke.uoa.gr/elearn

Από περιοδική έκδοση

Γ.Γ.ΔΒΜ (2008). “ΕΡΓΑ&ΗΜΕΡΕΣ”, Τεύχος 6, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος, pp.3

Από βιβλίο

Desmond Keegan, (2000), «Οι βασικές αρχές της Ανοικτής και Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης», Μεταίχμιο